

Đáp án đề thi vào lớp 10 môn Văn Bình Dương 2023

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. PTBD chính là Nghị luận

Câu 2. Theo đoạn trích, "Người có tình yêu thương chân thật thường nghĩ nhiều đến hạnh phúc của người khác hơn là của bản thân mình".

Câu 3. BPTT trong câu: "Hãy nhớ rằng...mỗi chúng ta" là so sánh: "tình yêu thương" so sánh với "ngọn lửa"

Tác dụng: làm cho câu văn thêm hay hơn, và nói lên tình yêu thương sẽ luôn cháy bỏng, luôn sáng mãi như những ngọn lửa. Nó giúp cuộc đời ta trở nên tươi vui, trong sáng hơn.

Câu 4: Trình bày quan điểm của em, lý giải hợp lý.

Gợi ý

Tôi đồng tình với ý kiến của tác giả. Bởi nếu ta yêu thương nhưng ta không thể hiện ra bên ngoài, thì người khác làm sao có thể hiểu được tấm lòng của chúng ta, hơn nữa, họ còn có thể nghĩ rằng chúng ta ghét họ. Để dễ hiểu hơn thì tôi lấy một ví dụ trong gia đình: Có một và người cha người mẹ luôn nói những lời nặng lời cho những đứa con. Các con chỉ cần dựa vào những lời đó là đã có thể kết luận rằng cha mẹ ghét chúng, không yêu thương chúng. Nhưng chúng đâu biết rằng, cha mẹ làm vậy là đều muốn tốt cho người con, muốn con nên người và cũng muốn con được trưởng thành. Tuy họ không biết nói những lời ngọt ngào như bao người khác, nhưng những lời họ nói, mọi việc họ làm đều vì những đứa con thân yêu cả. Vậy nên, nếu yêu thương, chúng ta hãy thể hiện ra bên ngoài một cách chân thực nhất.

II. LÀM VĂN

Câu 1

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: sức mạnh của tình yêu thương trong cuộc sống.

Bàn luận vấn đề:

a. Giải thích

tình yêu thương: sự rung động, thấu cảm trước hoàn cảnh, con người. Người có tình yêu thương là người sống chan hòa với người khác, sẵn sàng giúp đỡ, cho đi mà không mong nhận lại. Yêu thương vô cùng quan trọng trong cuộc sống, mỗi chúng ta hãy sống, yêu thương người khác cũng như yêu thương chính bản thân mình.

b. Phân tích

- Biểu hiện của người sống có tình yêu thương:

- Sẵn sàng giúp đỡ người có hoàn cảnh khó khăn hơn mình mà không màng đến tư lợi của bản thân.
- Sống vì tập thể, vì người khác, biết nghĩ đến lợi ích chung của tập thể, của mọi người.
- Biết lan tỏa những hành động, những thông điệp tốt đẹp đến người khác cũng như tuyên truyền những thông điệp đó để nó lan tỏa tốt hơn.

- Sức mạnh của tình yêu thương:

- Khi giúp đỡ, san sẻ với người khác, ta không chỉ giúp cuộc sống của họ tốt hơn mà ta sẽ nhận lại sự kính trọng, niềm tin yêu của họ

dành cho mình. Một xã hội tràn ngập tình yêu thương là một xã hội vô cùng đáng sống.

- Mỗi người biết chia sẻ, yêu thương, giúp đỡ người khác sẽ góp phần làm cho xã hội này giàu tình cảm hơn, phát triển văn minh hơn.

c. Dẫn chứng: HS tự lấy dẫn chứng mà mình thấy hợp lý

d. Phản đề

Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay vẫn có không ít người có tính ích kỉ, nhỏ nhen, chỉ biết đến bản thân mình mà không cần suy nghĩ cho người khác, lại có những người vô cảm mặc kệ nỗi đau của đồng loại, dù trong khả năng của mình cũng không giúp đỡ người khác...

Khái quát lại vấn đề cần nghị luận: sức mạnh của tình yêu thương, đồng thời rút ra bài học và liên hệ bản thân.

Câu 2

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả Nguyễn Thành Long và tác phẩm *Lặng lẽ Sa Pa*

- Nguyễn Thành Long là cây bút chuyên viết về truyện ngắn và kí, các tác phẩm của ông là luôn tạo được hình tượng đẹp, ngôn ngữ ngọt ngào, giọng văn trong trẻo, nhẹ nhàng, gần gũi.
- Tác phẩm *Lặng lẽ Sa Pa* viết năm 1970, sau chuyến đi thực tế Lào Cai của nhà văn, tiêu biểu cho phong cách Nguyễn Thành Long, ca ngợi những con người lao động thầm lặng, say mê hiến dâng tuổi trẻ và tình yêu của mình cho quê hương, đất nước.

- Khái quát về nhân vật anh thanh niên: đại diện tiêu biểu cho vẻ đẹp của những con người lao động với công việc thầm lặng, những con người lao động bình thường mà cao cả, những con người đầy quan tâm, đầy trách nhiệm đối với đất nước.

2. Thân bài

*** Khái quát về công việc của anh thanh niên**

- Anh thanh niên làm kĩ sư khí tượng thủy văn trên đỉnh Yên Sơn cao 2.600m.

- Nhiệm vụ của anh là đo gió, đo mưa, đo nắng, tính mây, đo chấn động mặt đất, dự vào việc báo trước thời tiết hằng ngày để phục vụ sản xuất, phục vụ chiến đấu.

=> Công việc đầy gian khổ, thách thức, đáng sợ hơn cả là phải đối diện với nỗi cô đơn "thèm người".

*** Luận điểm 1:** Anh thanh niên say mê và có trách nhiệm cao trong công việc

- Anh làm việc một mình trên đỉnh núi cao, chấp nhận cuộc sống cô đơn, xa cách với cộng đồng.

- Mỗi ngày đều phải báo cáo số liệu cụ thể vào 4 mốc thời gian là 4 giờ sáng, 11 giờ trưa, 7 giờ tối và 1 giờ sáng.

- Anh làm việc trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt:

- có mưa tuyết, trời tối đen, "gió tuyết và lặng im ở bên ngoài như chỉ chực đợi mình ra là ào ào xô tới"

- “gió thì giống những nhát chổi lớn muốn quét đi tất cả, ném vút lung tung... Những lúc im lặng lạnh cánh mà lại hùng hực như cháy. Xong việc, trở vào, không thể nào ngủ được”.

-> Nghệ thuật so sánh, liệt kê, nhân hóa được dùng hiệu quả, giúp người đọc cảm nhận thật rõ về sự khắc nghiệt của thời tiết Sa Pa.

- Thái độ của anh với công việc:

- Vui vẻ, hồ hởi chia sẻ về công việc của mình rất chi tiết, tỉ mỉ, đầy hào hứng.
- Dù ở bất cứ hoàn cảnh nào vẫn luôn chăm chỉ, cần mẫn, đều đặn hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

=> Anh thanh niên là một người yêu công việc, say mê lao động; có tinh thần trách nhiệm cao, có lí tưởng sống đẹp và tinh thần vượt khó, sẵn sàng chấp nhận thử thách.

* **Luận điểm 2:** Anh thanh niên có lẽ sống, lý tưởng sống cao cả đáng trân trọng

- Sống giữa những năm tháng chống Mĩ, anh luôn khát khao được cầm súng ra mặt trận, anh đã cùng bố viết đơn xin ra lính...
- Ý thức được ý nghĩa thiêng liêng của công việc, anh sẵn sàng vượt bao thử thách, gian khổ, đặc biệt là nỗi cô đơn để hoàn thành nhiệm vụ.
- Cũng vì ý thức trách nhiệm ấy mà anh không những không cảm thấy chán, không cảm thấy sợ mà còn đặc biệt yêu nghề, say mê với công việc của mình: "Khi ta làm việc, ta với công việc là đôi..."

* **Luận điểm 3:** Anh thanh niên có tâm hồn trẻ trung, yêu đời, yêu cuộc sống

- Là thanh niên, lại sống nơi heo hút, vắng người, nhưng anh không sống buông thả mà đã biết tổ chức cho mình một cuộc sống khoa học, văn hóa:

- Căn phòng, nhà cửa gọn gàng ngăn nắp;
- Trồng hoa tô điểm cho cuộc sống của mình
- Nuôi gà tăng gia sản xuất, phục vụ cho cuộc sống của chính mình
- Thỉnh thoảng xuống núi tìm gặp lái xe cùng hành khách để trò chuyện cho vui nỗi nhớ nhà.

-> Anh thanh niên có tinh thần lạc quan, yêu đời, sống khoa học.

=> Anh thanh niên đã chiến thắng nỗi cô đơn và tạo cho mình một cuộc sống đẹp đẽ đầy ý nghĩa với một niềm yêu đời, yêu cuộc sống say mê.

* **Luận điểm 4:** Anh thanh niên cởi mở, chân thành, hiếu khách, chu đáo.

- Niềm vui được đón tiếp khách dào dạt trong anh, bộc lộ qua từng cử chỉ, nét mặt, lời nói:

- Biểu bác lái xe củ tam thất
-
- Tặng bó hoa cho cô gái
- Tặng giỏ trứng gà cho ông họa sĩ

- Anh thanh niên đã bộc bạch nỗi lòng, sẻ chia tâm sự với các vị khách một cách rất cởi mở, không hề giấu giếm

=> Sự cởi mở, những lời tâm sự chân thành của anh thanh niên đã giúp xóa bỏ khoảng cách giữa họ, tạo môi tâm giao đầy thân tình, cảm động.

* **Luận điểm 5:** Anh thanh niên là người rất khiêm tốn, giản dị, lễ phép.

- Khi ông họa sĩ bày tỏ ý muốn phác họa chân dung mình, anh từ chối vì tự thấy mình không xứng đáng với niềm cảm mến và sự tôn vinh ấy
- Anh giới thiệu cho ông họa sĩ về ông kĩ sư ở vườn rau, nhà khoa học nghiên cứu sét...

-> Anh chỉ dám nhận phần nhỏ bé, bình thường so với bao nhiêu người khác.

*** Đánh giá về nghệ thuật xây dựng nhân vật**

- Nhân vật được lí tưởng hóa từ nhiều điểm nhìn, nhiều góc nhìn
- Nhân vật được đặt trong tình huống đặc sắc:
 - Là thanh niên trẻ trung, sôi nổi, yêu đời nhưng lại làm việc ở một nơi heo hút, hẻo lánh và cô đơn.
 - Cuộc gặp gỡ ngẫu nhiên giữa anh với ông họa sĩ, cô kĩ sư trên đỉnh Yên Sơn đã giúp người đọc cảm nhận được vẻ đẹp của anh.
- Không gọi nhân vật bằng tên cụ thể mà bằng đặc điểm giới tính, nghề nghiệp
- Khắc họa nhân vật qua những chi tiết nghệ thuật đặc sắc, giàu sức gợi.

3. Kết bài

- Cảm nhận của em về nhân vật anh thanh niên.
- Liên hệ thế hệ trẻ hiện nay.

Đề thi vào lớp 10 môn Văn năm 2023 - 2024 Bình Dương

KỶ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT

NĂM HỌC 2023 - 2024

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO
TẠO
ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn thi: Ngữ văn

Ngày thi: 1/6/2023

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian
phát đề

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Tình yêu thương chân thật thường rất vị tha. Người có tình yêu thương chân thật thường nghĩ nhiều đến hạnh phúc của người khác hơn là bản thân mình. Tình yêu ấy làm cho chúng ta thay đổi bản thân và ngày một trưởng thành hơn. Tình yêu thương chân thành và sâu sắc bao giờ cũng trường tồn ngay cả sau khi người đó đã từ giã cuộc đời. Tuy nhiên, yêu thương không được bày tỏ thì không bao giờ đạt được ý nghĩa đích thực của nó [...]

Hãy bày tỏ tình yêu thương với mọi người xung quanh ngay khi chúng ta còn hiện diện trong cuộc sống này. Hãy nhớ rằng tình yêu thương là ngọn lửa sưởi ấm cuộc đời của mỗi chúng ta. Bạn đừng ngần ngại khi muốn nói với ai đó rằng bạn rất yêu quý họ!

(Trích Cho đi là còn mãi, Azim Jamal & Harvey McKinnon, NXB Trẻ, 2010, tr.56-57) Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích. (0.5 điểm)

Câu 2. Theo tác giả, người có tình yêu thương chân thật thường nghĩ như thế nào? (0.5 điểm)

Câu 3. Chỉ ra và nêu hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn sau: Hãy nhớ rằng tình yêu thương là ngọn lửa sưởi ấm cuộc đời của mỗi chúng ta. (1.0 điểm)

Câu 4. Em có đồng ý với ý kiến: Yêu thương không được bày tỏ thì không bao giờ đạt được ý nghĩa đích thực của nó không? Vì sao? (1.0 điểm)

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 20 dòng) trình bày suy nghĩ của em về sức mạnh của tình yêu thương trong cuộc sống.

Câu 2 (5.0 điểm)

Trình bày cảm nhận của em về nhân vật anh thanh niên trong trích đoạn truyện ngắn Lặng lẽ Sa Pa của Nguyễn Thành Long. (*Theo Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2022*)

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Tình yêu thương chân thật thường rất vị tha. Người có tình yêu thương chân thật thường nghĩ nhiều đến hạnh phúc của người khác hơn là bản thân mình. Tình yêu ấy làm cho chúng ta thay đổi bản thân và ngày một trưởng thành hơn. Tình yêu thương chân thành và sâu sắc bao giờ cũng trường tồn ngay cả sau khi người đó đã từ giã cuộc đời. Tuy nhiên, yêu thương không được bày tỏ thì không bao giờ đạt được ý nghĩa đích thực của nó [...].

Hãy bày tỏ tình yêu thương với mọi người xung quanh ngay khi chúng ta còn hiện diện trong cuộc sống này. Hãy nhớ rằng tình yêu thương là ngọn lửa sưởi ấm cuộc đời của mỗi chúng ta. Bạn đừng ngần ngại khi muốn nói với ai đó rằng bạn rất yêu quý họ!

(Trích *Cho đi là còn mãi*, Azim Jamal & Harvey McKinnon, NXB Trẻ, 2010, tr.56-57)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích. (0.5 điểm)

Câu 2. Theo tác giả, người có tình yêu thương chân thật thường nghĩ như thế nào? (0.5 điểm)

Câu 3. Chỉ ra và nêu hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn sau: Hãy nhớ rằng tình yêu thương là ngọn lửa sưởi ấm cuộc đời của mỗi chúng ta. (1.0 điểm)

Câu 4. Em có đồng ý với ý kiến: *Yêu thương không được bày tỏ thì không bao giờ đạt được ý nghĩa đích thực của nó không?* Vì sao? (1.0 điểm)

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 20 dòng) trình bày suy nghĩ của em về sức mạnh của tình yêu thương trong cuộc sống.

Câu 2 (5.0 điểm)

Trình bày cảm nhận của em về nhân vật anh thanh niên trong trích đoạn truyện ngắn *Lặng lẽ Sa Pa* của Nguyễn Thành Long (Theo *Ngữ văn 9*, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2022)